

בית משפט לעניינים מנהליים בתל אביב - יפו

עת"מ 25-11-62386 אבקסיס נ' עיריית רמת גן

לפני כבוד השופט קובי ורדי

עותר

שמואל אבקסיס

ע"י ב"כ עו"ד דבי טל שדה מהקליניקה לזכויות אדם
באוניברסיטת תל-אביב

נגד

משיבה

עיריית רמת גן

ע"י ב"כ עוה"ד עופר סמוך וקרין שני

פסק דין

הרקע העובדתי, ההליכים, המחלוקות והטענות:

1. עתירה מינהלית שהוגשה ביום 25/11/25 שעניינה זכאותו של העותר, מר שמואל אבקסיס (להלן: העותר או אבקסיס) להקצאת חניה בסמוך למקום מגוריו וזאת לפי חוק חניה לנכים, התשנ"ד-1993 (להלן: החוק).

2. בעתירה מבוקש לקבוע כי העותר זכאי להקצאת חניה סמוך למקום מגוריו בהתאם לסעיף 4 לחוק ולחלופין, לקבוע כי העותר זכאי להקצאת חניה סמוך למקום מגוריו על פי סעיף 4 לחוק וכן מבוקש להחזיר לעותר את סימון החניה לטובתו, באמצעות עמוד ותמרור, כפי שהיה עד ליום 5.6.25.

3. העותר, תושב רמת גן, בן 85, בעל מוגבלות אורתופדית ומחלות רקע שונות.

4. המשיבה היא עיריית רמת גן, הגוף המוסמך להקצות חניה לנכים הדירים בתחומה (להלן: עיריית רמת גן או העיריה או המשיבה).

5. ההחלטות הנתקפות בעתירה התקבלו ביום 27.5.25 והאחרונה הנתקפת התקבלה ביום 29.9.2025 בה נדחתה בקשתו של העותר להקצאת חניה בסמוך למקום מגוריו על ידי ועדת התנועה בנושא חניות נכים שבאגף התנועה במשיבה.

בית משפט לעניינים מנהליים בתל אביב - יפו

עת"מ 25-11-62386 אבקסיס נ' עיריית רמת גן

6. בשנת 2000 הוכר העותר על ידי המוסד לביטוח לאומי כנכה בעל 62% נכות כללית, הכוללת :
א. נכות אורתופדית :
• שינויים ניווניים של הברכיים – 20%.
• שינויים ניווניים של עמוד שידרה מותני – 10%.
• שינויים ניווניים של עמוד שידרה צווארי – 10%.
ב. נכות בתפקודי הריאות :
• מחלת ריאות – 40%.
ג. אובדן כושר השתכרות – 75%.
7. החל משנת 2006 אישרה העירייה לעותר הקצאת תו חניה לנכה בכתובת רח' השר משה 19, הסמוכה עשרות מטרים בודדים למקום מגוריו. מקום החניה סומן באמצעות סימון כביש ותמרור חניה לנכה עם מספר רכבו של העותר. העירייה מציינת כי, בהתאם לנוהל, תוקף אישור למקום חניה שמור הסמוך למקום מגורים הוא לשלוש שנים.
8. ביום 29.8.2023 מעד העותר בביתו. עקב כך, אובחן כסובל משבר פרטרוכנטרי המצריך ניתוח בצוואר הירך, כאשר העותר עבר ניתוח לקיבוע מפרק הירך. לאחר מכן, שהה העותר שלושה שבועות בשיקום במחלקה לגריאטריה שיקומית בבית החולים שיבא (להלן : ההחמרה).
9. עקב כך, לדבריו, החליף העותר בחודש מרץ 2024 את רכבו לרכב נמוך יותר. בסמוך לכך, פנה העותר למשיבה בבקשה לעדכון מספר הרכב על גבי תמרור הקצאת החניה המיועדת לו.
10. כמו כן, ביום 18.3.2024 הועלתה רמת זכאותו של העותר לגמלת סיעוד 4 יציבה וזאת עקב ההחמרה במצבו.
11. ביום 6.8.2024 התכנסה ועדת חריגים מטעם העירייה בה נכחו מהנדסת העיר ; מנהל אגף התנועה ועו"ד משירות המשפטי לדון בבקשתו של העותר שנדחתה פה אחד. במסגרת ועדה זו נדונו עוד 36 בקשות נוספות. בפני הועדה הונחה חוות דעת של ד"ר קליר הרופא החיצוני המייעץ לעירייה שמצא כי אין בסיכום הרפואי שצירף העותר התייחסות לעניין נכותו הכללית או נכות בניידות.

בית משפט לעניינים מנהליים בתל אביב - יפו

עת"מ 25-11-62386 אבקסיס נ' עיריית רמת גן

12. על כן, במהלך החודש נמסרה ההחלטה לעותר לפיה אין לעדכן את מספר הרכב החדש בתמרוק, שכן כעת נבחנו כלל נתוני העותר מחדש והרשות הגיעה לכלל מסקנה לפיה הוא אינו עומד בתנאי הזכאות: "אין תיאור ממצאים לקביעת נכות לניידות".
13. בחודש ספטמבר 2024 המציא העותר לעירייה אישור מטעם ד"ר אבי אביטן, מומחה לכירורגיה אורתופדית ושיקום ומנהל אשפוז יום שיקומי המרכז הרפואי תל השומר, בדבר מצבו ומגבלות הניידות שלו.
14. ביום 9.10.2024 התכנסה בשנית ועדת החריגים בעירייה ודחתה את בקשתו של העותר בשנית, בנימוק: "...אין במסמכים עדות ל-60% נכות לניידות או ל-90% נכות רפואית. בהתאם לתיקון חוק הנכים ובהתאם למדיניות העירונית לא יוקצו מקומות חניה למי שאינו בעל אחוזי נכות של 90% כללית או 60% נכות בניידות".
15. עקב פנייתה של בת העותר, הגב' סיגי פרדי, לפניו הציבור במשרד לשוויון חברתי, נמסר ביום 7.11.2024 על ידי מ"מ מנהל אגף התנועה בעירייה, אינג' בני זמיר, כי העותר לא עומד בתנאי הזכאות שבתיקון מס' 7 לחוק שכן אין לו לפחות 90% נכות כללית או לפחות 60% נכות בניידות ולכן לכאורה היה מקום להסיר את הקצאת החניה עוד בשנת 2017. בנוסף, נמסר כי בקשותיו נדונו לפניו משורת הדין בפני ועדות חריגים לנושא חניות נכים בעירייה הן בחודש אוגוסט 2024 והן בחודש אוקטובר 2024. כמו כן, נמסר כי בשלב זה טרם הוסר מקום החניה והוא עומד לרשות העותר לפניו משורת הדין.
16. ביום 15.4.2025 פנה העותר בשנית לד"ר אבי אביטן לקבלת אישור מצבו הבריאותי וכן פירוט הליקויים האורתופדיים מהם הוא סובל על גבי טופס רשימת הליקויים. בהתאם לטופס לעותר, כך נטען, 80% מגבלות בניידות עקב הגבלה בכושר תנועת מפרק הירך וכן 70% מוגבלות בניידות עקב החלפת שני מפרקים בברך.
17. ביום 4.6.2025 הומצא לעותר מכתב העירייה מיום 27.5.2025, לפיו החליטה העירייה להסיר את תמרוק סימון החניה שהוקצה לעותר עד לעת הזו מאחר ובמסמכים אין עדות ל-60% נכות בניידות או ל-90% נכות רפואית ולכן הוא לא עומד בקריטריונים של החוק והוחלט לא לאשר את בקשתו.

בית משפט לעניינים מנהליים בתל אביב - יפו

עת"מ 25-11-62386 אבקסיס נ' עיריית רמת גן

18. לטענת העותר, הוא קיבל את מכתב העיריה ביום 4.6.25 ולמחרת, ביום 5.6.2025, הוסר
התמרור וזאת לאחר כ-19 שנים בהן הוקצתה חניה לעותר.
19. ביום 14.8.2025 הרופא החיצוני נתן דעתו ביחס למסמכים העדכניים שצירף העותר וקבע כי
הניתוח הוכתר כהצלחה, כמו גם שהעותר מתנייד בעצמו ועם מקל, הגם שבאיטיות. לאור זאת,
וכן בשל יכולת הנהיגה של העותר, קבע ד"ר קליר כי לעותר רמת עצמאות תפקודית אשר
ברשויות אחרות (דוגמת ת"א) לא מזכה בחניה שמורה לנכה.
20. ביום 11.6.2025 פנתה ב"כ העותר אל אגף התנועה במשיבה בבקשה סדורה נוספת לאישור
זכאותו, תוך תיאור קשייו.
21. ביום 30.7.2025 פנתה ב"כ העותר בשנית אל העירייה.
22. ביום 29.9.2025 השיבה העירייה לעותר תוך פירוט הקריטריונים הנדרשים להקצאת מקום
חניה והבהרה כי מסמכיו נבחנו מספר פעמיים על ידי הרופא המייץ שלא מצא מקום למתן
זכאות. העירייה הדגישה כי ככל שיומצאו מסמכים רפואיים עדכניים שיש בהם לשנות את
התמונה, יבחן העניין בשנית.
23. לטענת העותר, לרשות לא הוקנתה סמכות שיקול דעת ביחס לצמצום תנאי הזכאות הקבועים
בחוק. לשיטתו, מטרת החוק היא לאפשר שלוש אפשרויות חלופיות למימוש זכאות להקצאת
חניה, כמפורט בסעיף 1(א), 4(ז) לחוק (לאחר התיקון בשנת 2017):
(1) "שדרגת נכותו מגיעה ל-90% לפחות ותנועתו בדרכים בלי רכב עלולה לערער את מצב
בריאותו.
(2) שהוא מוגבל בהליכה וזקוק לכסא גלגלים לצורך ניידותו.
(3) שהוא נכה הזקוק לרכב כאמצע תנועה בגלל רגליו הנכות"
בענייננו, מדובר בחלופה (3) העוסקת בנכה הזקוק לרכב בשל רגליו הנכות. העותר אף הפנה
לפרוטוקולים משיבות הכנסת ביחס לתיקון מס' 7 לחוק, לפיהם נכי גפיים יהיו זכאים בכל
דרגת נכות להקצאת חניה, בלי קשר לאחוזי נכותם.
24. כמו כן, מתייחס העותר לנוהל מס' 01-02 של העירייה, בנושא "הקצאת מקום חניה שמור לרכב
נכה", מיום 1.2.2022 (להלן: הנוהל) המסדיר את תנאי הזכאות להקצאת מקום חניה לפי החוק

בית משפט לעניינים מנהליים בתל אביב - יפו

עת"מ 25-11-62386 אבקסיס נ' עיריית רמת גן

ברשות. לדבריו, סעיף 7.1.3.3. אינו תואם להוראות החוק בקביעתו שיש לפרט אישור "בעלי אחוזי נכות מוגבלות בניידות מ-60% ומעלה בלבד".

25. למעשה, נטען שתנאי הנוהל החלופיים מחמירים ביחס למחוקק בדרישתם לדרגת נכות כללית בשיעור 90% ומעלה (סעיף 7.1.3.1); מוגבלות בהליכה במסגרתה נצטרך כיסא גלגלים; (סעיף 7.1.3.2); וכן מוגבלות בניידות של 60% ומעלה (סעיף 7.1.3.3). מכאן, שהנוהל משקף חוסר סבירות מינהלית וזאת למרות שהעותר, לשיטתו, למעלה מן הנדרש, המציא אישור רפואי בדבר ליקויי ניידות העולים על 60%.

26. זאת ועוד, העותר סבור שהנוהל למעשה מתעלם מן האפשרות להקצאת חניה בחוק גם במקרה בו העותר לא יכול להמציא אישור על אחוזי נכות מדויקים, באופן שלא עולה בקנה אחד עם לשון החוק ותכליותיו. כך, הנוהל מפלה את העותר ואחרים, נכי הגפיים, שמפאת גילם לא יכולים להמציא אישור מדויק זה. לצד זאת, העירייה למעשה לא מקבלת אישורים אחרים שמגיש העותר כמבססים זכאות, מלבד אישורי הביטוח הלאומי שאין בידיו, נוכח גילו, לנפק. מכאן, שעסקינן בחוסר סבירות קיצוני של העירייה.

27. הדבר מקבל משנה תוקף, כאמור, שעה שועדת הנכות של המוסד לביטוח לאומי (להלן: ועדת נכות) וועדת הניידות של משרד הבריאות (להלן: ועדת ניידות) חסומות בפני מי שעבר גיל פרישה.

28. לבסוף, נטען על ידי העותר שסירוב המשיבה להכרה בזכאות העותר להקצאת חניה מהווה פגיעה בזכותו החוקתית לכבוד האדם המעוגנת בחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו. כך, נפגעת גם זכותו לנגישות ואוטונומיה אישית.

29. העירייה עומדת על כך שתיקון החוק משנת 2017 הקשיח בצורה משמעותית את תנאי הזכאות להקצאת חניה, כך שכיום, בהתאם לסעיף 4ד(ז) לחוק הרי שיש לקרוא את ההגדרה ל"נכה" שבסעיף 1 לחוק כמתייחסת לאדם שדרגת נכותו מגיעה ל-90% לפחות ותנועתו בדרכים ללא רכב עלולה לערער את מצב בריאותו.

30. עוד מבהירה העירייה כי אמנם יש לעירייה שיקול דעת לפי סעיף 4 לחוק, אך לא מדובר בסעיף סל, אלא, בקביעה לפיה ניתן "להסתפק", ככל שהנסיבות מחייבות, בדרגת נכות הנמוכה מ-

בית משפט לעניינים מנהליים בתל אביב - יפו

עת"מ 25-11-62386 אבקסיס נ' עיריית רמת גן

- 1 90%. לפיכך, הנוהל, שגובש באגף ההנדסה בעירייה מסדיר ומפרט מהם תנאי הזכאות לפי
2 החוק, תוך הבהרת סמכותה של ועדת החריגים בנושא.
3
- 4 31. לשיטת העירייה, העתירה אינה תוקפת את סמכות ועדת החריגים לאשר או לדחות בקשה
5 שאינה עומדת בתנאי "נכה הזקוק לרכב כאמצעי תנועה בשל רגליו הנכות" וכן לא נתקפו
6 הוראות הנוהל לגופן, אלא נטען כי מצבו הבריאותי עומד בהן.
7
- 8 32. לשיטת העירייה ולגוף הדברים, הצרופות שהביא העותר מלמדות על כך שנכותו הכללית עומדת
9 על 62% החל משנת 2000. קרי, לאור תיקון החוק, החל משנת 2017 הוחמרה הדרישה ואין
10 לעותר 90% נכות כללית.
11
- 12 33. זאת, כאשר לא ניתן ללמוד לעניין זה מצירוף תג הנכה של העותר, שעה שהדין מבחין בין זכאות
13 לתג נכה לבין הקצאת מקום חניה סמוך.
14
- 15 34. למעלה מכך, נטען כי מסמכיו הרפואיים מעידים על עצמאות תפקודית, שעה שניתוח החלפת
16 מפרק הירך כיום מהווה פרוצדורה שכיחה המובילה לשיפור תפקודי. כמו כן, נטען שלא ניתן
17 ללמוד ממסמכי גמלת הסיעוד לעניין זה ולא בכדי קבע הרופא המייעץ על סמך המסמכים הנ"ל
18 שלא ניתן לייחס משמעות יישומית המשפיעה על חיי היום יום של העותר באופן המזכה אותו
19 במקום חניה.
20
- 21 35. עוד נטען כי בדיקת זכאותו של העותר נעשתה כדין, כאשר העירייה מחויבת לבחון כל מקרה
22 המובא לפתחה גם אם טרם בוצע סקר יזום, כמפורט בנוהל, בנוגע לכלל ההקצאות הקיימות
23 בעיר. משהובא מצבו של העותר, לאור בקשתו לשינוי מספר הרכב, הרי שהדבר נבחן באופן
24 מחדש.
25
- 26 36. מכל מקום, הנוהל עוסק בהקצאת מקום חניה לשלוש שנים ואילו על הנכה, בהתאם לסעיף 7.3
27 לנוהל, לחדש את בקשתו לבחינת הזכאות בתום תקופה זו, דבר שלא נעשה בעניינו. העותר לא
28 עומד, לעמדת העירייה, בתנאים המפורטים בחוק ובנוהל, ולכן הפסקת ההקצאה בדין היא.
29
- 30 37. כמו כן, העירייה מבהירה כי מטעמי מדיניות היא אינה נוהגת לשמור מקום חניה לנכים
31 המוגדרים "סיעודיים" ודוחה בקשות שכאלו וזאת לאור מצוקת החניה בעיר רמת גן מחד גיסא
32 ולאור העלייה בשיעור החולים הסיעודיים במדינת ישראל מאידך גיסא. העירייה אף טוענת כי
33 ברשויות גבעתיים ובת"א נהוגה מדיניות דומה לפיה אין להקצות מקום חניה אישי למבקש

בית משפט לעניינים מנהליים בתל אביב - יפו

עת"מ 25-11-62386 אבקסיס נ' עיריית רמת גן

שלא הציג אישור של רופא מוסמך (מביטוח לאומי; משרד הבריאות; משרד הביטחון וכיוב')
אודות אחוזי נכות רפואית בשיעור של 90% ו/או למבקש שאינו מתנייד בכיסא גלגלים ו/או
למבקש שלא נקבע כי הוא זקוק לרכב בגלל רגליו הנכות.
לבסוף, ועל יסוד האמור, נטען על ידי העיריה, כי אין מקום להתערבות ביהמ"ש שעה שמדובר
בהחלטה מקצועית וסבירה ואין זה מתפקידו של ביהמ"ש להמיר את שיקול דעתה של הרשות
בשלו, כאשר מדובר בהחלטה מקצועית המבוססת על נוהל סדור של המשיבה תוך היוועצות
עם כלל הגורמים הרלוונטיים.

דיון והכרעה:

לאחר ששמעתי את הצדדים ועיינתי בכתובים, החלטתי לקבל בחלקה את העתירה, לבטל את
החלטות המשיבה, שנפלו בהן פגמים שמצדיקים את ביטולן, ולהחזיר את הדיון למשיבה
לקבלת החלטה חדשה בועדה הרלוונטית, החלטה שתתקבל לאחר דיון בלב פתוח ובנפש
חפצה, תוך מתן הנחיות ודגשים למשיבה לצורך הפעלת שיקול דעתה בעת קבלת ההחלטה.

40. בטרם אצלול לעובי הקורה, אתייחס בקצרה להיסטוריה החקיקתית בנושא.

41. בשנת 2017 תוקן החוק באופן המסדיר, מחד גיסא, את מתן הזכאות לחניה סמוכה למקום
מגוריהם לבעלי נכות, ומאידך גיסא מקשיח את התנאים שהיו קיימים בחלק מן הרשויות עבור
ההקצאה. ככתוב בדברי ההסבר להצעת חוק חניה לנכים (תיקון מס' 7) (הקצאת מקום חניה
לנכה סמוך למקום מגוריו), התשע"ז-2017, ה"ח 707 (להלן: דברי ההסבר להצעת החוק):

"...ואולם, החוק אינו מסדיר הקצאת מקום חניה קבוע לנכה סמוך למקום מגוריו. לפיכך,
נכים מתקשים לעתים למצוא מקום חניה סמוך למקום מגוריהם ונאלצים להחנות את
רכבם הרחק מביתם, באופן המקשה עליהם את הניידות אל מקום מגוריהם וממנו".

42. במעמד דיוני הועדה, במסגרת פרוטוקול דיון ועדת הפנים והגנת הסביבה, 13.6.2017, עמ' 3
(להלן: פרוטוקול ועדת הפנים) אליו מפנה העותר, מסביר עו"ד רוזנר מהייעוץ המשפטי את
השינוי בדבר אחוזי הנכות מ-60% נכות כללית ל-90% נכות כללית, במסגרת תיקון מס' 7:
"...ההצעה שלנו אומרת כדלקמן: נכי גפיים או נכים שמסתייעים בכיסא גלגלים יהיו
זכאים בכל דרגת נכות, בלי קשר לדרגת נכותם. גם עיוורים זכאים בכל מקרה. לגבי נכים
אחרים, הזכאות כיום בחוק היא 60%. אנחנו נסטה מהזכאות הכללית לקבלת תג נכה. כמובן
שאותם נכים שיש להם מעל 60% ימשיכו לקבל תג נכה, אבל לא כולם יקבלו באופן אוטומטי

בית משפט לעניינים מנהליים בתל אביב - יפו

עת"מ 25-11-62386 אבקסיס נ' עיריית רמת גן

את מקום החניה. מי שיקבל באופן אוטומטי את מקום החניה יהיו נכים שדרגת נכותם מעל 90%, כאשר נכותם נקבעה כבר על פי דין אחר, זאת אומרת, על ידי המוסד לביטוח לאומי, משרד הביטחון, מס הכנסה, או כל מי שיש לו סמכות לקבוע דרגת נכות באופן חוקי. הכוונה לפשט את הדברים כך שהרשות המקומית לא תצטרך להפנות שוב למשרד התחבורה לקבל אישור לגבי דרגות נכות וכו'. משרד התחבורה גם לא מסוגל לעשות את הבדיקה הזאת, הוא לא מסוגל להבחין בין נכים בדרגה של 60% לנכים בדרגה של 90%. " (ההדגשות אינן במקור)

וכן דברי עו"ד לירון אדלר מינקה, מהייעוץ המשפטי:

"...לאנשים שהם בדרגת נכות מ-60% עד 90%, או שהם מעל 90% אבל לא נקבעה להם דרגת נכות לפי דין, הרשות המקומית תיתן מקום חניה, אם היא מצאה שהדבר מוצדק." (שם, בעמ' 4).

43. ראו גם דבריו של ח"כ דוד אמסלם במסגרת דברי הכנסת, ישיבה מס' 248, 3.7.2017, בעמ' 100:

"הצעת החוק הזאת היא מאוד פשוטה... הייתי בטוח... שזה המצב הקיים היום בחוק... החוק בא להסדיר את מקום החניה ליד מקום מגוריו של מי שיש לו מוגבלות. דרך אגב, באו הרשויות וטענו שבעצם זה יצמצם את מקום החניה. זו אחת הטענות הכי לא אינטליגנטיות ששמעתי. הרי שאלתי אותם: והיום הנכה – איפה הוא חונה, בירח? אלא שבמקום שהוא יחנה חצי קילומטר מהבית ובן אדם בריא יחנה ליד הבית, בוא נעשה הצרחה – שהוא יחנה ליד ביתו והשכן שלו הבריא יחנה קצת יותר רחוק.

לכן ביקשנו מהרשויות שיסמנו מקום חניה ליד הבית שלו, עד מרחק של 250 מטר. אם אין, אז אנחנו מאפשרים, או ביקשנו, שזה יהיה עד 400 מטר. כמובן, אנחנו לא מדברים על נכה שיש לו מקום חניה בבית שלו, שיש לו מקום חניה מוסדר בחצר או בחניון; אנחנו מדברים בעיקר על הנכים שגרים באזורים יותר ישנים, שאין בהם מקום חניה פרטי, ולכן הם נאלצים להחנות את רכבם בשטח הציבורי. אנחנו ביקשנו שהרשויות יתקינו גם את הסימון וגם את התמרור. לא מדובר בפעולה יקרה, מניסיון שלי – אפילו פחות ממאות שקלים – וזה יהיה שירות שהעירייה תיתן לאותו אדם מוגבל.

הוויכוח בוועדה היה מאיזו רמה של נכות, לכאורה, אנחנו ניתן את זה. יש אנשים שיש להם 60%-70% נכות, ולפעמים זה מצטבר בכל מיני נושאים. אחד, יש לו 10% על הרגל, ועל האוזן עוד 20%, וזה לא קשור, ובאופן מעשי הוא כמעט לא מוגבל. אז לכן, גם בהצעת החוק אנחנו החרגנו שתי קטגוריות באופן מלא, בוודאי מי שנכה גפיים, מי שעיוור, ומי שיש לו נכות שעל פי ביטוח לאומי, שמגדיר את אחוזי הנכות – ואנחנו לא נכנסנו לפירוט הזה – היא מעל

בית משפט לעניינים מנהליים בתל אביב - יפו

עת"מ 25-11-62386 אבקסיס נ' עיריית רמת גן

90%. זאת אומרת, 90% ומעלה, אלה בעצם נכנסים לקטגוריה הזאת. אנחנו אפשרנו כמובן לרשות לתת גם בפחות מזה, אם היא תמצא לנכון. " (ההדגשות אינן במקור).

44. כעת, אסקור את הפגמים שנפלו לטעמי אצל המשיבה בקבלת החלטותיה שמביאים לביטול ההחלטה ולצורך בקבלת החלטה חדשה בהקדם.

45. ראשית, הן הנוהל של המשיבה והן החלטותיה של המשיבה, קבעו למעשה קריטריון שאינו עולה מהחוק עצמו ואינו מחויב ממנו ואף מחמיר יותר מהאמור בחוק, של דרישה של: "בעלי אחוז נכות מוגבלות בניידות מ-60% ומעלה בלבד" וזאת כביכול, לשיטת המשיבה, בהתאם לקריטריון השלישי בסעיף 1(א) לחוק שלשון "שהוא נכה הזקוק לרכב כאמצעי תנועה בגלל רגליו הנכות".

46. דהיינו, בהחלטות המשיבה, בהתבסס על הנוהל שלה ועל קריאה לא נכונה של הקריטריונים הקבועים בחוק, לא אישרו את בקשת העותר להקצות לו חניה כנכה, שכן הוא לא עומד כביכול בקריטריונים של החוק כי אין עדות ל-90% נכות רפואית או ל-60% נכות בניידות, תוך אמירה שגויה בהחלטות שבהתאם לתיקון החוק ולמדיניות העירונית לא יוקצו מקומות חניה למי שאינו בעל אחוזי נכות של 90% נכות כללית או 60% נכות לניידות.

47. והנה, החוק, גם לאחר תיקונו, לא קובע זאת, שכן אין הוא קובע מינימום של 60% נכות בניידות אלא, וכפי שראינו גם מדברי ההסבר ומהנאמר בדיוני הכנסת בעת חקיקת התיקון, כל שנדרש הוא שמדובר ב: נכה הזקוק לרכב כאמצעי תנועה בגלל רגליו הנכות", כשברי כי ייתכן בהחלט מצב שגם מי שאין לו 60% נכות בניידות יעמוד בכך.

48. לכן, לטעמי, מדובר בהחלטות שגויות של העיריה, שהתבססו על הנחה מוטעית ועל סעיף בנוהל, שמן הראוי לטעמי לתקנו, באופן שאכן, כפי שזו הייתה הכוונה, יעלה בקנה אחד עם לשון החוק ועם כוונת המחוקק.

49. למעשה, כבר מטעם זה יש לבטל את החלטות המשיבה, אך קיימים במקרה זה טעמים נוספים.

50. טעם נוסף ומהותי הוא שנראה כי המשיבה לא שקלה באופן מספיק את העובדה שלא מדובר באדם שמבקש לראשונה זכאות להקצאת חניה כנכה, אלא במי שקיבל הקצאה כזו שסומנה בתמרור ושילוט בסמוך לביתו במשך כ-20 שנה, עד שלפתע, בעקבות הטריגר של פנייתו להחליף את השילוט בתמרור למספר הרכב החדש שרכש, שיתאים יותר לשימושו כנכה, נבדקה שוב

בית משפט לעניינים מנהליים בתל אביב - יפו

עת"מ 25-11-62386 אבקסיס נ' עיריית רמת גן

- 1 זכאותו (שזה בהחלט מותר לרשות לעשות) והוחלט למעשה לשלול ממנו זכאות שהייתה לו
- 2 כעשרים שנה.
- 3
- 4 51. דהיינו, מדובר בעותר שהייתה לו זכאות לחניה מגיל 65 עד בערך 85, כשהוא כמובן לא נעשה
- 5 צעיר יותר ובריא יותר עם חלוף השנים, אלא להיפך, שהייתה לו הסתמכות וציפייה של ממש
- 6 שהמצב הקיים עשרים שנה יישאר ולא ישתנה לפתע, כפי שקרה וזאת בזמן גם, שבניגוד למצב
- 7 שהיה בעת קבלת הזכאות עת היה בטרם גיל פרישה ויכל לפנות למוסד לביטוח לאומי להמציא
- 8 אישורים על נכותו ולמשרד הבריאות לגבי ניידותו, הוא אינו יכול לעשות זאת כיום ובכך שינה
- 9 את מצבו לרעה.
- 10
- 11 52. כידוע, בהתאם לפסיקה, נעשית הבחנה בין מצב של בקשה לרישיון חדש לעומת המצב של
- 12 שלילת רישיון קיים, כאשר הלכה פסוקה היא כי שלילת זכות קיימת מחייבת רף הוכחה
- 13 משמעותי ומוגבר (ראו בג"צ 799/80 שללם נ' מינהל נפת פתח תקוה (נבו 30.12.1981), כאשר
- 14 על הרשות במקרה של ביטול רישיון קיים מוטל נטל מוגבר ועליה לנהוג בזהירות ובמתינות
- 15 בהפעלת סמכותה ולקבלו על סמך תשתית עובדתית משמעותית ושאי ביטול הרישיון יפגע
- 16 באינטרס הציבורי (ראו גם ע"מ 3956/19 אל-נל ייבוא ושיווק בע"מ נ' משרד הכלכלה
- 17 והתעשייה (נבו 16.2.2020) ובג"צ 8082/15 עמותת הל"ה-העמותה למען הקשיש נ' משרד
- 18 הרווחה והשירותים החברתיים (נבו 10.7.2016).
- 19
- 20 53. בעניינו, אין חולק כי העותר מוכר על ידי דין אחר – המוסד לביטוח לאומי. עם זאת, ההכרה
- 21 שלו (62%) נמוכה מהנדרש מבחינת זכאות כללית לאחר תיקון מס' 7. מנגד, ההכרה בו הייתה
- 22 מוקדמת לדבר התיקון, והרשות המשיכה להקצות לו את מקום החניה במשך כ-20 שנה וזאת
- 23 מבלי להידרש לתיקון.
- 24
- 25 54. במצב דברים זה היה מצופה שהועדה תיתן משקל ממשי לעובדה שבמשך כ-20 שנה הייתה
- 26 לעותר זכאות לחניה וכעת, בגיל 85, לאחר שמצבו הרפואי החמיר עם השנים פוגעים
- 27 בהסתמכותו על מצב קיים ונראה שלא ניתן מספיק משקל לאמור, כנדרש בפסיקה במצב זה,
- 28 כאשר הנ"ל יכול אף להוות נסיבה בעלת משקל ממשי ורב שניתן לשקול, בעת קבלת ההחלטה,
- 29 תוך שימוש בסעיף 4 לחוק שמאפשר לרשות להקצות מקום חניה גם לנכה שנכותו הרפואית
- 30 מעל 60% ופחות מ-90% כמו במקרה שלנו, אם הדבר מוצדק בנסיבות העניין, בהתחשב בדרגת
- 31 הנכות של הנכה ובמידת השפעתה על ניידותו.
- 32
- 33 55. דהיינו, ועדת החריגים של המשיב לא חייבת לקבל ככזה ראה וקדש את חוות דעת הרופא
- 34 המייעץ לה שבעצמו אמר שהוא "רק רופא", אלא יכולה וצריכה אף לשקול, במסגרת סמכותה
- 35 לפי סעיף 4 לחוק גם שיקולים עובדתיים ומשפטיים נוספים, כמו את השיקול של ההסתמכות

בית משפט לעניינים מנהליים בתל אביב - יפו

עת"מ 25-11-62386 אבקסיס נ' עיריית רמת גן

- 1 של העותר והעובדה שבמשך כעשרים שנה הוקצתה לו חניה לנכה ושהיום בגיל 85 שוללים זאת
2 ממנו והאם מוצדק, עקב כך, בנסיבות העניין, לאפשר לו את המשך הקצאת החניה ולא לבטלה
3 גם אם לשיטת הרופא הוא לא עומד בדרישות הנכות הקבועות בחוק (עניין שאף הוא צריך
4 להיבחן לאור חוות הדעת והמסמכים שצירף הרופא).
- 5
6 56. הועדה לא יכולה להתרוקן מסמכויותיה ולהישען אך ורק על הרופא, אלא עליה לשקול גם את
7 מכלול השיקולים, כולל שיקולים עובדתיים ומשפטיים היכולים להשליך על ההחלטה, כמו
8 העובדה המהותית של הקצאה במשך של כעשרים שנה של חניה וההשלכה המהותית המשפטית
9 של שינוי מצב כזה והצורך בשיקולים כבדי משקל והנטל המוגבר המוטל עליה לנהוג במקרה
10 כזה בזהירות ובמתירות בהפעלת סמכותה, לאדם שכיום בן 85 ולא ידוע עוד כמה שנים יאחוז
11 ברישיון נהיגה תקף, שהוא צריך לחדש ולהיבדק כל שנתיים.
- 12
13 57. כך גם נראה כי העיריה פעלה בזריזות יתר להסרת העמוד והתמרור ולקידחת החניה ביום 5.6.25,
14 כשבוע לאחר מתן ההחלטה ויום אחד בלבד לאחר שהעותר קיבל את מכתב ביטול החניה,
15 כאשר אם העותר היה פונה לבית המשפט בבקשה לצו ביניים למנוע זאת, דבר שלא יכל לעשות
16 נוכח הפעילות המהירה של המשיבה שיצרה עובדות בשטח, מן הסתם היה ניתן צו ארעי המונע
17 את שינוי המצב הקיים כעשרים שנה, עד להכרעה בעתירה וזה גם מצביע על המשמעות
18 המשפטית המשמעותית של המצב שהיה קיים זמן כה רב ומשקלה הרב של עובדה זו ועל
19 השאלה האם יש לשנות מצב זה, בהתחשב בנסיבות, גילו ומצבו של העותר.
- 20
21 58. נקודה נוספת שמהווה פגיעה בעותר, היא העובדה שמאז גיל הפרישה הוא אינו יכול להביא
22 אישורים על אחוזי הנכות מרופא מוסמך לאחר נכות על פי דין, כנדרש בנוהל של המשיבה, שכן
23 הוא אינו יכול לקבל זאת מהמוסד לביטוח לאומי או מוועדת הניידות במשרד הבריאות ואין לו
24 למעשה ברירה אלא להביא חוות דעת מטעמו ואין בכך פסול או פגם ולא היה מקום לכן שד"ר
25 קליר יציין שזה תיאור מצבו לפי אורטופד "מטעמו".
- 26
27 59. מדובר ברופא – ד"ר אביטן ברופא מומחה בכירורגיה אורטופדית מומחה לרפואה פיזיקלית
28 ושיקום ומנהל אשפוז יום שיקומי במרכז הרפואי תל השומר, שהעותר הביא חוות דעת שלו,
29 כולל רשימת ליקויים שד"ר אביטן סימן 70% נכות עקב החלפת שני מפרקים בברך ו-80% נכות
30 עקב הגבלות בכושר תנועת המפרקים דו צדדי, ומן הראוי להתייחס לכך ברצינות ולא כחוות
31 דעת "מטעמו" של העותר (כאשר יש לציין כי מדובר בקיבוע מפרק הירך ולא החלפתו וזאת
32 בגיל מבוגר בעת שהעותר היה בן כ-83 שנה, כשהנ"ל החמיר את מצבו).
- 33
34 60. אציין גם כי נראה שמן הראוי שהמשיבה "תייבא" מתוך נוהלי עיריית תל-אביב וגבעתיים
35 שצירפה לתשובתה את הסעיף המאפשר למבקש הבקשה להקצאת חניה לנכה לצרף חוות דעת

בית משפט לעניינים מנהליים בתל אביב - יפו

עת"מ 25-11-62386 אבקסיס נ' עיריית רמת גן

- 1 מקצועית מרופא מומחה שתתייחס לתפקוד ולכושר הניידות שלו, כאשר אמנם העיריה ציינה
- 2 שהיא מאפשרת זאת למרות שזה לא רשום בנוהל שלה, אך מן הראוי לטעמי שהדבר יעוגן בנוהל
- 3 שלה.
- 4
- 5 61. אציין גם, שאני סבור שאכן העיריה רואה לפנייה את התמונה הכוללת בעיר ואת הבקשות
- 6 הרבות המוגשות לקבלת הקצאת חניה לנכה בסמוך למקום מגוריו ואת הרגישות והמצב
- 7 האישי, של כל מבקש ומבקש ושאלון יש קושי לעובדיה לסרב לבקשות שכאלו, וכן מבין את
- 8 העובדה שכל חניה כזו לנכה באה על חשבון החניות לכלל הציבור ושמלאי החניות אינו בלתי
- 9 מוגבל.
- 10
- 11 62. יחד עם זאת, על העיריה לקיים את החוק, לא להקשיח ולהחמיר ממנו וליישם את כוונת
- 12 המחוקק והמטרה, כעולה מהדברים שנאמרו בכנסת בעת חקיקתו שהבאתי אותם קודם לכן,
- 13 שכל מי שעונה לדרישות החוק לפי סעיף 4 לחוק, כולל החלופה השלישית בהגדרת נכה, תוקצה
- 14 לו חניה וכן את האפשרות שהחוק עצמו העניק בסעיף 4 לחוק להקצאת חניה במקרים נוספים
- 15 חריגים, ושלא יהיה מצב שאדם שעונה על הגדרות החוק לא תוקצה לו חניה .
- 16
- 17 63. אינני מקבל את הסעד המבוקש בעתירה לקבוע כי יש להקצות לעותר כעת בפועל חניה סמוך
- 18 למקום מגוריו לפי סעיף 4 לחוק או לחלופין לפי סעיף 4 לחוק ולהורות עכשיו על החזרת
- 19 סימון החניה לעותר במקום שהיה כל השנים או במקום אחר, שכן אני סבור שמי שצריך לקבל
- 20 את ההחלטה החדשה שמעורבים בה היבטים עובדתיים, רפואיים ומשפטיים זו המשיבה ולא
- 21 בית המשפט, שאינו מחליף את גורמי המקצוע והרופאים בהם היא נעזרת בעת קבלת
- 22 החלטותיה, אותן בוחן בית המשפט תחת ביקורתו.
- 23
- 24 64. לכן, אני סבור שהדרך הנכונה והראויה היא לבטל את ההחלטות של המשיבה שנפלו בהן פגמים
- 25 שנסקרו על ידי והן בלתי סבירות לאור פגמים אלו ולהחזיר את הדיון למשיבה לקבל החלטה
- 26 חדשה שלה, בהתאם גם להנחיות ולדגשים שבפסק דיני.
- 27
- 28 65. הועדה הרלוונטית של המשיבה צריכה לדון בשאלה האם יש מקום לביטול הזכאות של העותר
- 29 לחנית נכה בסמוך למקום מגוריו, או לאפשר לו את המשך הזכאות הקיימת מזה כעשרים שנה
- 30 שזו נקודת המוצא והזווית ממנה צריכה לצאת הועדה, כאשר במקרה שתחליט הועדה שלא
- 31 לבטל לעותר את הזכאות לחניה, תקבע את מקום הזכאות ותעשה עדכון של מספר רכבו של
- 32 העותר בתמרור שיוצב על העמוד במקום החניה המסומן.
- 33
- 34 66. בבואה לדון בשאלה האם לבטל את הקצאת החניה לעותר תיקח הועדה בחשבון, כאמור, בין
- 35 שיקוליה, בין היתר, את העובדה שמדובר באדם בן 85 שבמשך כעשרים שנה הוקצאה לו חנית

בית משפט לעניינים מנהליים בתל אביב - יפו

עת"מ 25-11-62386 אבקסיס נ' עיריית רמת גן

1 נכה, אדם שאינו יכול להביא מסמכים מהביטוח לאומי וממשרד הבריאות והביא חוות דעת
2 ומסמכים ממומחה בתחום האורתופדיה והשיקום.
3
4 67. זאת, תוך לקיחה בחשבון שלא מדובר רק בשיקולים רפואיים שאין בלתם, אלא ניתן וצריך
5 לשקול במסגרת שיקול דעת הועדה, בוודאי במסגרת החריגים וסעיף 4 לחוק, את הנסיבות
6 המיוחדות העובדתיות והמשפטיות במקרה זה ואת העובדה שמדובר בביטול הקצאה קיימת
7 כעשרים שנה ואת גילו של העותר, שממילא צריך לעבור מבחן ובדיקה לצורך קבלת רישיון
8 נהיגה כל שנתיים ולא ידוע עוד כמה שנים יוכל בכלל להמשיך לנהוג ושם ההקצאה הינה לשלוש
9 שנים כל פעם בהתאם לנהלי העיריה.

10
11 68. לכן בסופו של יום דין העתירה להתקבל בחלקה, באופן, שעקב הפגמים שסקרתי, החלטת
12 המשיבה תבוטל ויהיה עליה לקבל החלטה חדשה בהקדם בועדה הרלוונטית, החלטה
13 שתתקבל לאחר דיון בלב פתוח ובנפש חפצה, תוך שמצופה מהמשיבה לפעול בהתאם
14 להנחיותי והדגשים שנתתי בפסק דיני בהפעלת שיקול דעתה בעת קבלת ההחלטה החדשה,
15 כאשר, במידה ולאחר דיון כאמור, לא תתייתר העתירה, יוכל כמובן העותר להגיש עתירה
16 חדשה ולתקוף את ההחלטה החדשה.
17

18
19 התוצאה:
20

21
22 69. לאור כל האמור לעיל, אני מקבל את העתירה בחלקה, באופן שאני מבטל את החלטות
23 המשיבה וקובע שעל המשיבה לקבל החלטה חדשה בועדה הרלוונטית, החלטה שתתקבל
24 לאחר דיון בלב פתוח ובנפש חפצה, לאחר עיון ודיון מעמיק בחוות הדעת ובמסמכים הרפואיים
25 שצירף העותר וראיה שלהם כמסמכים שיכל לצרף ולא במבט של "מטעמו" ותוך מתן משקל
26 ממשי לעובדה שמדובר בביטול מצב קיים שהיה במשך כעשרים שנה של הקצאת חניה לעותר
27 בסמוך לביתו, מצב שבוטל בגילו המתקדם של העותר שהסתמך עליו וכעת, בזקנתו, משונה
28 מצבו לרעה.

29
30 70. זאת, תוך שקילה הן של עמידתו בחלופה השלישית לסעיף 1(א) לחוק של "נכה הזקוק לרכב
31 כאמצעי תנועה בגלל רגליו הנכות", ללא הצבת רף מינימלי של 60% נכות בניידות (שאולי
32 גיעו אף למסקנה שמתקיימים במקרה זה) וכן ישקלו, במידת הצורך, שימוש בסעיף 4 לחוק

בית משפט לעניינים מנהליים בתל אביב - יפו

עת"מ 25-11-62386 אבקסיס נ' עיריית רמת גן

- 1 אם ימצאו שהדבר מוצדק בנסיבות העניין, בהתחשב בנסיבות המיוחדות האישיות ובמצב
2 העובדתי והמשפטי לגבי ביטול זכות ההקצאה לאחר כעשרים שנה ובגיל כה מתקדם.
3
4 71. ההחלטה החדשה בעניינו של העותר תתקבל תוך 30 יום מהיום ותומצא לעותר ולבית
5 המשפט, כאשר, כמובן שכל טענות הצדדים נשמרות והעותר יוכל, אם יהיה צורך בכך
6 והעתירה לא תתייטר לאור ההחלטה החדשה, לנקוט שוב בהליכים משפטיים כנגד ההחלטה
7 החדשה, כשאם תוגש עתירה נוספת היא תנותב אלי על ידי המזכירות.
8
9 72. אני מחייב את המשיבה לשלם לעותר הוצאות משפט בסך של 10,000 ₪.
10
11 73. המזכירות תשלח את פסק הדין לצדדים.
12
13 ניתן היום, ט"ז טבת תשפ"ו, 05 ינואר 2026, בהעדר הצדדים.
14

קובי ורדי, שופט

